

Դո՛ւստոր, ահա մինակ ենք.
Հաւատաւը թող տաք անձրեւի՝ ձը նրճան
Մեր սրբոներուն մէջ ցօղի:
Եկե՛ւր, եկե՛ւր, ո՛վ իմին սեբա անուշակ,
Զանախացոյ աւազուտին վրայ նուրբ
Ծալլէ ծունկերդ զողողջ
Եւ արբիւրին վրայ ծըւէ:
Ահա ես քողըդ ետ առի. — ո՛րքան յոյս
Ճառագայթեց զէծքիդ վրայէն ակին մէջ:
Կարծես բերնին մէջ աղբիւրին երկնքէն
Ասողդ ճընկեր կը ցոլայ:
Ընայէ՛, աղջիկըս, ընայէ՛:
Եւ թող կուրծքիդ տակ մոռնի
Եղեռնաւոր սերն այն հրպարտ պարմանին
Որ քեզ տուա իր ծառանին, սիրտը ո՛չ:
Մի՛, մի՛ հաղար, ընայէ՛, աղջիկըս, ընայէ՛:
Այս ջուրը սուրբ Աստուածամօր արտօսողով
Է գոյացած, թախիժդ ընդհուպ կը բուժէ.
Նորէն այտեքդ գինիի մէջ թաթիլաւած
Հուշանի պէս պիտ' բուրեն
Կեղ ու առողջ թարմութիւն.
Եւ երբ քայեա՝ պիտի սքըսփայ միւրդ յոյր
Բիւր ձեւերով ներգաշխակ:
Ընայէ՛, աղջիկըս, ընայէ՛:
Եւ աղբիւրին քու տալիք
Նըւէրդ ահա կը տրորէն ափիս մէջ.
Տապալկեմ է այս Աստուիկին.
Վարդ կըտուցով, փեսարներով ձինաթոյր
Տաարակն՝ որ միշտ թեւածեց
Հալոյքդ գրիտուդ, և ձիծերուդ վրայ թառած
Իր ջուրը եղի միշտ խըմեց
Սրբոյիդ ակէն վրաւոր:
Այս քու հիւանդ սիրոյդ նըշա՛նը, — ճորթէ՛,
Գուռին քարին վրայ ճորթէ՛:
Հերիք ճոցիդ մէջ զրգուես
Գրպիւր ժիր և իր խոցող ճապուռներն,
Հերիք լուսեղ ափիդ մէջ
Կերպրեա կուսն իր անգին.
Ասողիկի այդ տաարակը վարդ կըտուցով
Գուռին ձաճառտ քարին վրայ
Մորթէ՛, աղջիկըս, ճորթէ՛:

ԳԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԹԱՆ

ՇԱՀ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ ՍԽՈՐԴԱԽՈՐՈԹԻՒՆԸ

Յունուար 27ի իրիկունը՝ Շահ-Մուրատեան
Ֆառաքին մէջ իր սկզբնաւորութիւնը բրաւ՝ յա-
ջողութեամբ:

Առաջին անգամն է որ Փարիզի Օփերային
պէս տիեզերահռչակ երաժշտական բեմի մը
վրայ, Ֆառաքի պէս նշանաւոր գործի մը գըլ-
խաւոր դերին մէջ, հայազգի արուեստագէտ մը
կ'երևայ, կը փայլի, և գեղեցիկ ապագայի մը

յոյսերը կը ներշնչէ: Ջերմապէս կը շնորհաւո-
րենք մեր տաղանդաւոր և հաստատակամ հայ-
րենակիցը, որ իր ցեղին ամենէն պատուաբեր
զաւակներէն մին կը հանդիսանայ:

Կը հրատարակենք ստորև՝ փարիզեան կա-
րեօրագոյն թերթերէն ոմանց յայտնած կար-
ծիքի թարգմանութիւնը.

“Օփերայի տնօրէնութիւնը երէկ իրիկուն
մեզի ներկայացուց Կունոյի Ֆառաքին մէջ՝ Պ.
Հահ-Մուրատեանը, երիտասարդ թենոր մը,
առաջին մրցանակով ելած ֆոնսերվաթուարէն,
ուր ուշադրութիւն գրաւեց այնքան իր “տըմի-
քարաբլեմեր” թենորի սիրուն ձայնով որքան իր
աշխատասիրութեամբ և յարատեւութեամբ:

“Երկու տարի առաջ՝ Պ. Հահ-Մուրատեան
կրնար աներկիւղ թողուլ գպողջը և ասպարեզ
իջնել: Բայց առաջին մրցանակ չէր ստացած, և
կ'ուզէր անպատճառ ձեռք ձգել զայն: Պարոցին
կանոնագրութիւնը ատոր չէր հակառակեր: Ամ-
բողջ տարի մը ոգի ի բռնին աշխատեցաւ, իր
վարպետներուն խորհուրդներէն արգիւնաւորա-
պէս օգտուեցաւ: Այդ տասն ամսուան միջոցին՝
բաւականաչափ կատարելագործուած էր իր ար-
ուեստին մէջ որպէս զի Ժիւրին այլ ևս իրեն
չզլւամբ մրցանակը որդի անքան ընթերցէն ցան-
կացած էր ունենալ:

“Եւ այդ վարձատրութեան շնորհիւ է որ
Պ. Հահ-Մուրատեան, Օփերային հետ պայմա-
նաւորուած, երէկ իրիկուն առաջին սկզբնաւո-
րութիւն մը ըլլաւ որ իր ապագային համար
բարեգութեան է, Իր մէջ կրկին գտանք նոյն
լուրը՝ արդեստագիտական յատկութիւնները
որոնցմով ուշագրութիւն գրաւած էր վերջին
մրցումին: Չայնք սիրուն “թեմպրո” մը ունի,
շատ արտայայտիչ, շատ հնչուուն, և սկսնակը
անսայթաք կերպով կը վարէ զայն:

“Առաջին արարուածը և Պարտեզին արա-
րուածը իրեն նպաստաւոր եղան: Մենամարտի
եօթնաձայնին մէջ՝ գովելի ջոնքեր ըլլաւ բանտի
երկանուագին և եռանուագին մէջ իր դատը
շահած էր: Այս առաջին փորձը՝ իրեն պա-
տուաբեր եղաւ:

“Արդէն՝ պանշելի կերպով օժանդակուած էր
Օր-Ալէքսանտրովիչէն, որ զմայելի Մարկիթի մը
եղաւ, Օր-Քուրպիերէն, հաճելի Սէէպել մը,
Պ. Տելմասէն, միշտ հոյակապ՝ Մեֆիսթոֆելէսի

գերին մէջ, և Պ. Տիւրքէն, պատուական Վալանթին մը: Ամենքն ալ ծափահարուեցան ներկայացման միջոցին, և իւրաքանչիւր արարուածէ յետոյ ի տես կուեկեցան զերմ ծափահարութիւններով, մանաւանդ երեկոյթէն վերջը, երբ ամբողջ քրահը խանդավառ. «օփաթոն» մ'ըրաւ Կունայի գլուխ-գործոցին թարգմաններուն:

«... Հասոյթն եղաւ 22000 Ֆրանք:»

(Լը Կոդաւ)

«Պ. Շահ-Մուրատեան երէկ իրիկուն իր բակընաւորութիւնը կ'ընէր Օփերան» Ֆառաքի մէջ: Ներկայացումը հոյակապ եղաւ: Ամենակը շրջապատուած էր ամենափայլուն խաղակիցներով: Պ. Շահ-Մուրատեան ակորթէի ձայն մը փռելով լաւ թէմպոյով, և շատ յաջող է «տըմի-թէնթի»-ին մէջ. վանկերը շատ լաւ կը յօգէ, գրեթէ ամբողջապէս թօթափած է իր արեւելցիին հնչումը, և եթէ տակաւին ցոյց չի տար քաջավարժ բեմական ձիւքեր, գէթ ակնհայտօրէն ֆիզիքական երեւոյթ մ'ունի: Իր յաջողութիւնը շատ տաք եղաւ:»

(Փարի-Ժուրնալ)

«Երէկ իրիկուն, Օփերային մէջ, Լեփ-Լեցուն և շատ փայլուն սրահի մը առջև Ֆառաքը տրուեցաւ: Պ. Շահ-Մուրատեանի սկզբնաւորութեան համար: Երիտասարդ թենորը, շատ սիրուն ձայնով մ'օժտուած, և արդէն իսկ ուշագրաւ արուեստի մը տիրացած, հասարակութեան ծափերը իւրեք քանի քանի անգամ:

(Էֆօ ին Փարի)

Երէկ իրիկուն, Պ. Շահ-Մուրատեան կ'երեւար առաջին անգամ Օփերան» Ֆառաքի գերին մէջ: Անշուշտ շատ փորձառութիւն կարելի չէ պահանջել այս երիտասարդ թենորէն, որ թէպէտ լուրջ ուսումնասիրութիւններ ըրած կը թուի, սկսնակ մըն է՝ բառին ամբողջ նշանակութեամբ: Սակայն յաջողեցաւ շատ պաշար-իւնութեամբ զսպել իր յուզումը և գնահատել տալ այն շատ իրական յատկութիւնները որոնց շնորհիւ Քոնսերվատուարին մէջ առաջին մրցանակ մը ստացաւ: Այդ յատկութիւնները պիտի ընդլայնին հետզհետէ՝ երբ ինքնավստահութիւնն ու արհեստի քաջավարժութիւնը ստանայ աւելի մեծ չափով. վարժուելով Օփերայի սրահին,

հետզհետէ հարկ եղած տարողութիւնը պիտի տայ իր երանգներուն, և անշուշտ՝ զինքը շրջապատող պատուական խորհրդատուներուն մէջ պիտի գտնուին իրեն ըսողներ որ նուազ թոյլ գնացող մէկ երգէ: Բայց սա անտարակուսելի է որ իր ձայնը շատ սիրուն թեմպոյ մը ունի, շատ համակրելի գոյն մը, և օտարականի թեթեւ հնչում մը զոր պահած է՝ չի ֆեմսեր իրեն, ընդհակառակն, և թէ շատ մը կտորներու մէջ ամենալաւ ճաշակի ապացոյցներ տուաւ: Հասարակութիւնը զինքն ընդունեցաւ շատ բարեհաջակամութեամբ և ամենէն խրախուսիչ յաջողութիւնը շնորհեց իրեն:

(Քոնէքսիս)

Պ. Շահ-Մուրատեանի սկզբնաւորութեան համար, երէկ իրիկուն Ֆառաք տունին Օփերան, առաջնակարգ խումբով մը. սկսնակը, որ շատ սիրուն ձայնով մ'օժտուած է, ամբողջ սրահին կողմէ՝ որ Լեփ-Լեցուն էր և շատ փայլուն՝ գտաւ ամենաշեղմ ընդունելութիւն մը:

(Ֆիկալտօ)

«Հայազգի երիտասարդ թենորը՝ Շահ-Մուրատեան, որ Քոնսերվատուարի շատ փայլուն աշակերտ մը եղաւ և որ այնտեղ ունեցած իր յաջողութիւններով Պ.Պ. Մենսէի և Պլուսանի ընտրութեան արժանի հանդիսացաւ, Օփերայի բեմին վրայ իր սկզբնաւորութիւնն ըրաւ Ֆառաքի մէջ:

«Երիտասարդ արուեստագէտը ի գերեւ ըրհանեց այն յոյսերը զոր հանրային մրցումներու մէջ իր ցոյց տուած յատկութիւնները ներշնչած էին: Իր ձայնը, որ շատ մասնաւոր հրապոյր մ'ունի և որ իր ոսկեգոծ «թէմպոյ»-ին շնորհիւ բոլորովին արեւելեան համեզութիւն մը կը ստանայ, շատ հաճելի եղաւ հասարակութեան: Պ. Շահ-Մուրատեան գիտէ արդէն զայն վարել վստահօրէն և ճաշակով: Զմայլելի «տըմի-թէնթի»-ներ ունեցաւ, վանկերը կը յօգէ պատուական կերպով, և անվախութիւնը չի պակսիր իրեն:

«Իր բարձեւ արտաքինը, իր համակրելի ձեւերը իրեն համար կը կազմեն բեմական ձիրքեր զոր փորձառութիւնը իրենց կատարելութեանը պիտի հասցնէ: Իր գտած յաջողութիւնը շատ բուռն եղաւ:»

(Լը Փրէքի Փարիզիէն)